Lieta Nr.11110027522

Lietas arhīva Nr. K88-0338-25/2
ECLI:LV:LRT:2025:0210.11110027522.1.S

Latgales rajona tiesa

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2025.gada 10.februārī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnesis Ivars Dzindzuks,

piedaloties prokuroram Maksimam Hatilovam,

aizstāvim zvērinātam advokātam Valērijam Petrovskim,

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu, kurā /Persona C/, personas kods /Personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļas un 262.[1]panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /Persona C/ pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus vadot transportlīdzekli alkohola ietekmē, kā rezultātā izraisīja cilvēka nāvi, šādos apstākļos.

/Datums/ ap plkst. 15.55 /Persona C/, būdams alkohola ietekmē (alkohola koncentrācija asinīs pārsniedza 0,5 promiles, vadīja automašīnu *VW SHARAN*, valsts reģistrācijas numurs /Reģistrācijas numurs A/, ciemā /Adrese A/, pa autoceļu P48 Kārsava – Tilža – Dubļukalns virzienā no Dubļukalna uz Tilžu. Tobrīd pa minētā autoceļa brauktuves labo malu, skatoties automašīnas *VW SHARAN* braukšanas virzienā, pretim /Persona C/ vadītajai automašīnai *VW SHARAN* pārvietojās gājēja /Persona D/. /Persona C/, vadot transportlīdzekli iepriekš minētā autoceļa 38.kilometrā, taisnā ceļa posmā, neierobežotas redzamības apstākļos, tuvojoties gājējai un savlaicīgi nereaģējot uz izveidojušos kustības bīstamību, nesamazināja braukšanas ātrumu un neapturēja transportlīdzekli, vai, neradot bīstamību citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, neapbrauca gājēju, bet turpināja kustību uz priekšu, kā rezultātā ar transportlīdzekļa priekšējo daļu uzbrauca gājējai.

/Persona C/ izraisītā ceļu satiksmes negadījuma rezultātā gājēja /Persona D/ guva šādus miesas bojājumus: Politraumu: A) slēgtu trulu galvaskausa smadzeņu traumu: galvakausa kaulu - pakauša kaula pamatnes cirkulāru lūzumu, asinsizplūdumu zem gareno smadzeņu apvalkiem, smadzeņu sasitumu ar lielperēkļainiem asinsizplūdumiem zem mīkstā smadzeņu apvalka, asinis smadzeņu vēderiņos; asinsizplūdumu galvas ādas lēvera iekšējā virsmā pakauša rajonā kreisajā pusē; ādas nobrāzumus deguna, lūpu un zoda rajonā, sistu brūci zoda apakšējā virsmā priekšējā daļā. B) Slēgtu trulu krūšu kurvja traumu – multiplus abpusējus ribu lūzumus (kreisās puses 1.-8.ribas lūzumu no vidējās atslēgas kaula līdz priekšējai paduses līnijai un 4.-11.ribas pa lāpstiņas līniju, labās puses 1.-9.ribas lūzumus no vidējās atslēgas kaula līdz priekšējai paduses līnijai, 9.-11.ribas lūzumu pa blakus mugurkaula līniju), mugurkaula 11.skriemeļa kompresijas tipa lūzumu ar piesienas pleiras pārrāvumu; asinis pleiras dobumos (kreisajā pusē 1400 ml apjomā, labajā pusē 1000 ml apjomā); plaušu sasitumu ar asinsizplūdumiem zem viscerālās pleiras apakšējo daivu līmenī: sirds sasitumu ar asinsizplūdumiem aortas loka rajonā; perikarda priekšējā

virsmā un kreisā kambara virsotnes rajonā, asinis sirds somiņā (80 ml apjomā); krūšu kaula lūzumu 4.-5.ribstarpas līmenī; kreisā atslēgas kaula šķembainu lūzumu vidējās trešdaļas līmenī; asinsizplūdumus krūšu kurvja sānu virsmā kreisajā pusē atslēgas kaula rajonā un zarnu kaula rajonā; ādas nobrāzumus un asinsizplūdumus rumpja mugurējā virsmā vidējās un apakšējās trešdaļas līmenī. C) multiplus augšējo un apakšējo ekstremitāšu lūzumus – kreisā augšstilba apakšējās trešdaļas šķembainu lūzumu metaepifīzes līmenī, kreisā apakšstilba lielā lielkaula šķembainu dubultlūzumu apakšējās un vidējās trešdaļas līmenī, mazā lielkaula lūzumu apakšējās trešdaļas līmenī; labā apakšstilba lūzumu augšējās trešdaļas līmenī; labā spieķa kaula un elkoņa kaula lūzumu apakšējās trešdaļas līmenī ar izmežģījumu, labās plaukstas 3., 4.pirksta traumatisku atrāvumu ar plēstu brūci; kreisā spieķa kaula un elkoņa kaula lūzumu ar mežģījumu kreisās plaukstas locītavas līmenī; asinsizplūdumus – labā apakšdelma mugurējā virsmā apakšējā trešdaļā, labās plaukstas 2.pirksta pamata falangas līmenī, kreisās plaukstas locītavas līmenī mugurējā virsmā, kreisā apakšdelma vidējā trešdaļā mugurējā virsmā, kreisā elkoņa locītavas līmenī iekšēji mugurējā virsmā, labā augšstilba priekšējā virsmā vidējā trešdaļā, labā augšstilba priekšēji iekšējā virsmā augšējās un vidējās trešdaļas robežā, labā ceļgala locītavas priekšējā virsmā, labā augšstilba apakšējā trešdaļā priekšējā virsmā, labā apakšstilba augšējā trešdaļā (2), kreisā augšstilba apakšējā trešdaļā priekšēji iekšējā virsmā, kreisā augšstilba mugurējā virsmā (3); ādas nobrāzumus – labā apakšstilba augšējā trešdaļā (2), labā apakšstilba augšējā trešdaļā priekšējā virsmā (3); asinsizplūdumu un ādas nobrāzumu kreisā apakšstilba vidējās un augšējās trešdaļas robežā; brūci labā apakšstilba mugurējās virsmas augšējā trešdaļā. Gūtie miesas bojājumi pēc sava rakstura, kopumā ņemot, pieskaitāmi smagiem miesas bojājumiem, kas ir dzīvībai bīstami.

Tiešā cēloniskā sakarībā ar gūtajiem miesas bojājumiem – politraumas rezultātā ar multipliem orgānu un skeleta kaulu bojājumiem, /Datums/ notikuma vietā iestājās /Persona D/ nāve.

Šis ceļu satiksmes negadījums notika transportlīdzekļa vadītājam /Persona C/ pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu prasības, un tieši:

- 25.3.apakšpunktu, kas nosaka, ka transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums darīt visu iespējamo, lai netiktu apdraudēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, it īpaši mazāk aizsargātie (gājēji, velosipēdu un elektroskrejriteņu vadītāji);

- 100.punktu, kas nosaka, ja izveidojas ceļu satiksmei bīstami šķēršļi vai citas briesmas, kuras transportlīdzekļa vadītājs spēj pamanīt, viņam jāsamazina braukšanas ātrums vai pilnīgi jāaptur transportlīdzeklis, vai, neradot bīstamību citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, šķērslis jāapbrauc.

Turklāt /Persona C/ pārkāpa arī Ceļu satiksmes likuma prasības, un tieši:

- 19.panta trešo daļu, kas nosaka, ka ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārīkojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus;

- 28.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu, kas nosaka, ka aizliegts vadīt transportlīdzekli transportlīdzekļa vadītājam, kuram mehānisko transportlīdzekļu vadīšanas stāžs ir lielāks par diviem gadiem, ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,5 promiles.

Iepriekš minēto Ceļu satiksmes noteikumu un ceļu satiksmes likuma prasību pārkāpšana ir tiešā cēloniskā sakarībā ar iestājušām sekām.

Ar savām darbībām /Persona C/ izdarīja Krimināllikuma 262.panta ceturtajā daļā paredzēto smagu noziegumu (Krimināllikuma redakcija, kas bija spēkā līdz 2022.gada 24.novembrim).

[2] /Persona C/, būdams transportlīdzekļa vadītājs, kas izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, kura rezultātā iestājusies cilvēka nāve, pēc ceļu satiksmes negadījuma, atstāja ceļu satiksmes negadījuma vietu, pārkāpjot noteikto kārtību, šādos apstākļos:

/Datums/ ap plkst. 15.55 /Persona C/, būdams alkohola ietekmē (alkohola koncentrācija asinīs pārsniedza 0,5 promiles), vadīja automašīnu *VW SHARAN*, valsts reģistrācijas numurs /Reģistrācijas numurs A/, ciemā /Adrese A/, pa autoceļu P48 Kārsava – Tilža – Dubļukalns virzienā no Dubļukalna uz Tilžu. Tobrīd pa minētā autoceļa

brauktuves labo malu, skatoties automašīnas *VW SHARAN* braukšanas virzienā, pretim /Persona C/ vadītajai automašīnai pārvietojās gājēja /Persona D/. /Persona C/, vadot transportlīdzekli iepriekš minētā autoceļa 38.kilometrā, taisnā ceļa posmā, neierobežotas redzamības apstākļos, tuvojoties gājējai un savlaicīgi nereaģējot uz izveidojušos kustības bīstamību, nesamazināja braukšanas ātrumu un neapturēja transportlīdzekli, vai, neradot bīstamību citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, neapbrauca gājēju, bet turpināja kustību uz priekšu, kā rezultātā ar transportlīdzekļa priekšējo daļu uzbrauca gājējai. /Persona C/ izraisītā ceļu satiksmes negadījuma rezultātā /Persona D/ guva smagus miesas bojājumus, un notikuma vietā no tiešā cēloniskā sakarībā ar gūtajiem miesas bojājumiem – politraumas rezultātā ar multipliem orgānu un skeleta kaulu bojājumiem, iestājās /Persona D/ nāve. Pēc minētā ceļu satiksmes negadījuma /Persona C/ aizbrauca no negadījuma vietas, neizsaucot /Persona D/ neatliekamo medicīnisko palīdzību un neizdarot visu iespējamo, lai negadījuma vietā saglabātu notikuma pēdas, kā arī nepaziņojot policijai par notikušo ceļu satiksmes negadījumu, un līdz reibuma stāvokļa konstatēšanai nepieciešamās pārbaudes izdarīšanai vai atbrīvošanai noteiktā kārtībā no šādas pārbaudes lietoja alkoholisko dzērienu. Tādā veidā /Datums/ ap plkst. 15.55 /Persona C/, pārkāpjot noteikto kārtību, atstāja ceļu satiksmes negadījuma vietu.

Atstājot ceļu satiksmes negadījuma vietu, /Persona C/ pārkāpa Ceļu satiksmes noteikumu prasības, un tieši: 39.punktā noteikto, kas nosaka: “Ja ceļu satiksmes negadījumā ir cietuši cilvēki [..] transportlīdzekļa vadītājs:

- 39.1 punkts – nekavējoties apstājas un paliek negadījuma vietā, iededz avārijas gaismas signalizāciju un uzstāda avārijas zīmi, bet, ja tas nav iespējams, citādā veidā brīdina pārējos ceļu satiksmes dalībniekus par ceļu satiksmes negadījumu;

- 39.2 punkts – dara visu iespējamo, lai cietušajam sniegtu pirmo palīdzību, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību vai glābšanas dienestu, bet, ja tas nav iespējams, ar savu vai citu garām braucošu transportlīdzekli nogādā cietušo tuvākajā ārstniecības iestādē un pats atgriežas negadījuma vietā;

- 39.3 punkts – dara visu iespējamo, lai negadījuma vietā saglabātu notikuma pēdas, pieraksta aculiecinieka vārdu, uzvārdu un adresi;

- 39.4 punkts – par ceļu satiksmes negadījumu paziņo policijai un, ja nepieciešams, glābšanas dienestam un tālāk rīkojas pēc to norādījumiem.

Turklāt, atstājot ceļu satiksmes negadījuma vietu, /Persona C/ pārkāpa Ceļu satiksmes likuma prasības, un tieši:

- 27.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka jebkuram ceļu satiksmes dalībniekam jādara viss iespējamais, lai sniegtu pirmo palīdzību ceļu satiksmes negadījumā cietušajiem;

- 27.panta otrajā daļā noteikto rīcības kārtību transportlīdzekļa vadītājam, ja ceļu satiksmes negadījumā ir cietuši cilvēki (nekavējoties apstājas un paliek negadījuma vietā, ieslēdz avārijas gaismas zīmi un uzstāda avārijas zīmi, bet, ja tas nav iespējams, citādā veidā brīdina pārējos ceļu satiksmes dalībniekus par ceļu satiksmes negadījumu; dara visu iespējamo, lai cietušajam sniegtu pirmo palīdzību, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību vai citu glābšanas dienestu, bet, ja tas nav iespējams, ar savu vai citu garām braucošu transportlīdzekli nogādā cietušo tuvākajā medicīnas iestādē un pats atgriežas negadījuma vietā; dara visu iespējamo, lai negadījuma vietā saglabātu notikuma pēdas, pieraksta aculiecinieku vārdu, uzvārdu un adresi; par ceļu satiksmes negadījumu paziņo policijai (vai citam glābšanas dienestam) un tālāk rīkojas pēc tās norādījumiem);

- 27.panta sesto daļu, kas nosaka, ka transportlīdzekļa vadītājam pēc ceļu satiksmes negadījuma līdz reibuma stāvokļa konstatēšanai nepieciešamās pārbaudes izdarīšanai vai atbrīvošanai noteiktā kārtībā no šādas pārbaudes aizliegts lietot alkoholiskos dzērienus, narkotiskās vai psihotropās vielas, kā arī atteikties no šādas pārbaudes.

Ar savām darbībām /Persona C/ izdarīja Krimināllikuma 262.[1]panta otrajā daļā paredzēto tīšu smagu noziegumu (Krimināllikuma redakcija, kas bija spēkā līdz 2022.gada 24.novembrim).

Motīvu daļa

[3] Tiesas sēdē apsūdzētais /Persona C/ savu vainu viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā atzina pilnīgi, apsūdzībā norādītos viņa vainas pierādījumus un noziedzīgo nodarījumu kvalifikāciju neapstrīdēja, izteica lūgumu neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Ņemot vērā apsūdzētā lūgumu, prokurora un aizstāvja viedokļus par apsūdzētā lūgumu, tiesa, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmo un otro daļu, nolēma tiesas izmeklēšanā nepārbaudīt pierādījumus, kas apstiprina apsūdzētā vainu, pārbaudīt tikai apsūdzētā personu raksturojošos datus.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā vaina viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā ir pierādīta pilnīgi. Tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu, jo tā tiek pierādīta ne tikai ar paša apsūdzētā vainas atzīšanu, bet arī ar pierādījumiem, kas norādīti lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai to kopumā un savstarpējā sakarībā. Tiesa nekonstatē pretrunas, kuras būtu nepieciešams novērst tiesas izmeklēšanā un atzīst, ka /Persona C/ izdarītās prettiesiskās darbības ir pareizi kvalificētas kā Krimināllikuma 262.panta ceturtajā daļā un 262.[1]panta otrajā daļā paredzētie noziedzīgie nodarījumi. Tādējādi tiesa atzīst, ka pastāv Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmajā un otrajā daļā paredzētie priekšnosacījumi krimināllietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu, neveicot pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešami. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta ceturto daļu šādu spriedumu apelācijas kārtībā var pārsūdzēt tikai daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju, rīcību ar mantu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem.

[4] Tiesas pienākums ir noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otrās daļas prasībām, nosakot soda veidu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā personību.

[4.1] Atbilstoši Krimināllikuma 9. un 10.pantam tas, vai noziedzīgais nodarījums kopumā uzskatāms par tīšu vai aiz neuzmanības izdarītu, ir atkarīgs tikai un vienīgi no personas psihiskās attieksmes pret sekām. Tādējādi neatkarīgi no tā, vai speciālo noteikumu pārkāpums ir pieļauts tīši vai aiz neuzmanības, ja pret sekām pieļauta neuzmanība, kopumā noziedzīgais nodarījums ir izdarīts aiz neuzmanības.

Darbība, ar kuru tiek pārkāpti ceļu satiksmes noteikumi, ir tīša, apsūdzētajam apzinoties savas darbības kaitīgumu. Savukārt apsūdzētā attieksmi pret cietušajiem nodarītajiem miesas bojājumiem un pret cietušā nāves iestāšanos raksturo neuzmanība. Tādējādi atbilstoši Krimināllikuma 7.pantam /Persona C/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi ir klasificējami šādi: 1) Krimināllikuma 262.panta ceturtajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā smags noziegums; 2) Krimināllikuma 262.[1]panta otrajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā tīšs smags noziegums. Ar savām noziedzīgajām darbībām apsūdzētais apdraudēja sabiedrisko drošību transportlīdzekļu kustības jomā, kā rezultātā tika izraisīta cilvēka nāve.

[4.2] Par apsūdzētā personību noskaidrots, ka iepriekš viņš nav kriminālsodīts un administratīvi sodīts (lietas 2.sējuma 59.lapa, dati Tiesu informatīvā sistēmā). No iepriekšējās darba vietas, tas ir, no Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta, /Persona C/ raksturots pozitīvi, no /Nosaukums/ sniegtas labas atsauksmes par apsūdzēto. /Persona C/ iegūta augstākā izglītība – maģistra grāds vadības zinātnē un administrēšanā. 2022.gada 13.oktobrī ar rīkojumu atstādināts no darba – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta. Neprecējies, ir nepilngadīgs bērns (lietas 1.sējuma 140., 141.-142., 159., 160., 164., 169.lapa, lietas 2.sējuma 60.-62., 63.-66., 67.-68., 69.-70.lapa).

No VSIA "Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca" sniegtās informācijas izriet, ka apsūdzētajam ir adaptācijas traucējumi (lietas 1.sējuma 147.-149.lapa).

No Valsts probācijas dienesta /Persona C/ izvērtēšanas ziņojuma (lietas 2.sējuma 83.-86.lapa) izriet, ka viņš dzīvo kopdzīvē, ir nepilngadīga meita. /Persona C/ resurss ir ģimenes atbalsts, iegūtas vairākas augstākās izglītības, vairākkārt apmeklējis profesionālās pilnveides pasākumus. Strādājis savā specialitātē, darbā bija augsti novērtēts no vadības puses. Šobrīd algotu darbu nestrādā, darbojas vecāku bioloģiskajā saimniecībā, ienākumi tiek sadalīti uz divām ģimenēm. Parādsaistību nav. Apsūdzētā brīvā laika intereses ir sociāli atbalstāmas un nerada risku viņa kriminogēnai uzvedībai. Par apsūdzēto nav iekļauta narkoloģiskā pacienta karte un karte psihiskiem un uzvedības traucējumiem. Viņam nav piešķirta invaliditāte. /Persona C/ kopumā tiek raksturots pozitīvi un viņam piemītošās rakstura īpašības ļauj veiksmīgi integrēties sabiedrībā, spējīgs atpazīt ikdienas problēmas, kā arī spēj atrast un izvērtēt to iespējamos risinājumus. Fakts, ka izdegšanas sindroma mazināšanai /Persona C/ izvēlējās alkohola lietošanu kopā ar bezrecepšu medikamentu lietošanu, nevis vērsās pie attiecīgajiem speciālistiem, liecina par to, ka /Persona C/ neizvērtēja savas rīcības iespējamās sekas un noteiktās situācijās viņš var rīkoties līdzīgi. Pēc ceļu satiksmes negadījumā /Persona C/ atradās ieslodzījumā, tur izjuta ļoti asas izmaiņas savā psihē, pārdzīvoja par notikušo, nevarēja to pieņemt. Pēc atgriešanās mājās, bija augsts stresa līmenis, domas par pašnāvību. Devās uz Strenču psihoneiroloģisko slimnīcu, kur pavadīja 2 mēnešus. Tur lietoja medikamentus, apmeklēja psihologu/psihiatru konsultācijas, grupu nodarbības. Pēc slimnīcas turpina lietot medikamentus pēc ārsta nozīmējuma sava emocionālā stāvokļa uzlabošanai.

Tiesas sēdē apsūdzētais paskaidroja, ka nav precējies, ir nepilngadīga meita. Ir veselības traucējumi, kuru dēļ lieto stiprus antidepresantus, kā arī ir veselības problēmas ar mugurkaulu. Invaliditātes nav. Oficiāli strādā zemnieku saimniecībā. Izdarīto nožēlo.

[4.3] Nosakot sodu, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais, izmantojot Krimināprocesa likuma 21.panta otrās daļas 1.punktā paredzētās tiesības uz sadarbību un izvēloties vienkāršākā procesa veidu, ir paātrinājis krimināltiesisku attiecību noregulēšanu.

[4.4] Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļas sankcija tās aktuālajā redakcijā (kā arī likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 24.11.2022.) paredz vienīgo pamatsoda veidu, proti, brīvības atņemšanu uz laiku no trīs līdz desmit gadiem. Tādējādi par šo noziegumu apsūdzētajam piespriežams sods brīvības atņemšanas veidā.

Ņemot vērā Krimināllikuma 5.panta pirmajā daļā ietverto noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laika spēkā esošā likuma obligātas piemērošanas principu, tiesa atzīst, ka /Persona C/ par Krimināllikuma 262.^{1}panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu sodāms atbilstoši inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā spēkā esošajai likuma redakcijai.

Konstatēts, ka Krimināllikuma 262.^{1}panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais izdarīja /Datums/.

Krimināllikuma 262.^{1}panta otrās daļas sankcija likuma redakcija, kas bija spēkā līdz 2022.gada 24.novembrim, paredzēja šādus soda veidus: 1) brīvības atņemšana uz laiku līdz četriem gadiem; 2) īslaicīga brīvības atņemšana; 3) probācijas uzraudzība; 4) sabiedriskais darbs; 5) naudas sods. Tāpat panta sankcija paredzēja obligātu papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz laiku līdz septiņiem gadiem.

Savukārt Krimināllikuma 262.^{1}panta otrās daļas sankcija tās aktuālajā redakcijā paredz: 1) brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem; 2) īslaicīga brīvības atņemšanu; 3) probācijas uzraudzību, kā arī piemērojot obligāto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz pieciem gadiem.

Tiesa atzīst, ka sodam par noziegumu jābūt tādam, lai apsūdzētajam nerastos vēlēšanās to atkārtot. No judikatūras atziņām izriet, ka tiesai nav pienākuma piemērot vainīgajai personai kādu no alternatīvo sodu veidiem tikai tāpēc, ka šāda iespēja paredzēta likumā. Tiesas pienākums ir noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi (skat. *Latvijas Republikas Senāta Krimināllietu departamenta 2018.gada 19.jūnija lēmums lietā Nr.11519007816, SKK-J- 348/2018, ECLI:LV:AT:2018:0619.11519007816.2.L*).

Nosakot soda veidu, tiesa vērtē visus Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā definētos kritērijus kopumā un savstarpējā sakarībā. Turklāt, nosakot sodu, tiesa ņem vērā šādus vispārīgos soda noteikšanas principus – soda samērīgums, soda individualizācija un taisnīgums. Noteicošais kritērijs, pēc kura apsūdzētajam nosakāms konkrētais sods, ir tiesas pārliecība, kas pamatojas uz visu izvērtētu apstākļu kopumu, ka izvēlētais soda veids visefektīvāk panāks Krimināllikuma 35.pantā definēto soda mērķi. Tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais alkohola reibumā izdarīja divus smagus noziegumus pret satiksmes drošību. Noziedzīgo nodarījumu rezultāta iestājās neatgriezeniskas sekas – cilvēka nāve.

Izvērtējot apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu smagumu, raksturu, nodarīto kaitējumu un viņa personību, tiesa uzskata, ka Krimināllikuma 35.pantā noteiktais soda mērķis un soda individualizācija konkrētajā gadījumā ir panākami piespriežot apsūdzētajam par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļas un 262.[1]panta otrās daļas sankcijā paredzēto pamatsoda veidu – brīvības atņemšana, kā arī par abu inkriminēto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētajam piemērojam pantu sankcijās paredzētais papildsods – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana.

Tiesa ir guvusi pārliecību, ka, izciešot brīvības atņemšanas sodu, apsūdzētais tiks pakļauts soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem samērīgi izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam, sabiedriskai bīstamībai un kaitīgumam, kā arī viņa personībai. Tādējādi tiks nodrošināti soda samērīgums un individualizācija. Sodam par izdarīto noziegumu jābūt tādam, lai apsūdzētajam nerastos vēlēšanās to atkārtot. Tiesa uzskata, ka vieglāku sodu noteikšana nesekmēs soda speciālās un vispārējās prevencijas uzdevuma izpildi, jo nestiprinās ne apsūdzētā, ne citu personu pārliecību par nepieciešamību ievērot Latvijas Republikas likumus un neizdarīt noziegumus, kas saistīti ar ceļu satiksmes drošības ievērošanu.

[4.5] Atbilstoši Krimināllikuma 46.panta pirmajai daļai sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz Krimināllikuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija, ievērojot šā likuma vispārīgās daļas noteikumus.

Krimināllikuma 46.panta trešā daļa nosaka, ka nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Savukārt minētā panta 3.[1]daļa nosaka, ka, ja šā likuma sevišķās daļas panta sankcija par izdarīto noziegumu paredz tikai vienu pamatsodu — brīvības atņemšanu, nosakot tās ilgumu, ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā personību, kā arī atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Tādējādi sods, tajā skaitā soda mērs, katrā gadījumā nosakāms individuāli, izvērtējot ne tikai konkrētā nodarījuma bīstamības un sabiedrisko interešu apdraudējuma pakāpi, bet ievērojot arī Krimināllikumā minētos soda noteikšanas kritērijus un vispārīgos soda noteikšanas principus (soda individualizācija, taisnīgums, humānisms, soda samērīgums, resocializācijas iespējas u.tml.). Tiesa nevar piemērot sodu, neizvērtējot soda noteikšanas kritērijus un principus.

[4.6] Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā apsūdzētā atbildību ietekmējošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par /Persona C/ atbildību mīkstinošo apstākli abu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā tiesa atzīst to, ka viņš ir atzinies noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un paudis nožēlu par izdarīto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošo apstākli tiesa atzīst to, ka Krimināllikuma 262.[1]panta otrajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums tika izdarīts apsūdzētajam atrodoties alkohola ietekmē.

Tiesas debašu laikā prokurors lūdza tiesu abos noziedzīgajos nodarījumos atzīt par apsūdzētā atbildību pastiprinošo Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 17.punktā noteikto apstākli.

Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 17.punkts par atbildību pastiprinošo apstākli paredz atzīt to, ka noziedzīgu nodarījumu izdarījusī persona sniegusi apzināti nepatiesu liecību.

Atbilstoši Senāta atziņai Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 17.punktā paredzētais atbildību pastiprinošais apstāklis nav saistāms ar noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi, bet gan ar personas vēlāku rīcību, sniedzot apzināti nepatiesu liecību. Piemērojot šo atbildību pastiprinošo apstākli, jāpārliecinās, vai sniegtā liecība ir apzināti nepatiesa un vai pirms pratināšanas atbilstoši Kriminālprocesa likuma 150.panta 4.punktā noteiktajam persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, ir tikusi informēta par apzināti nepatiesas liecības sniegšanas sekām, un tādējādi apsūdzētais būtu varējis paredzēt, ka apzināti nepatiesas liecības sniegšana var negatīvi ietekmēt sodu par viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu *(*skat. *Latvijas Republikas Senāta Krimināllietu departamenta 2022.gada 3.marta lēmums lietā Nr.11905013616, SKK-72/2022, ECLI:LV:AT:2022:0303.11905013616.6.L)*.

Tiesa atzīst, ka personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību, ir pienākums sniegt patiesas liecības, ja persona izmanto tiesības liecināt. Tas sekmē personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību, disciplinēšanu, kā arī kriminālprocesa ātrāku norisi. Vienlaikus šīs pienākums nemaina Kriminālprocesa likuma 60.^{2}panta pirmās daļas 8.punktā noteikto – personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību, ir garantētas tiesības klusēt, sniegt liecību vai atteikties liecināt. Ja persona nevēlas sevi apsūdzēt, viņai ir tiesības klusēt, tādējādi nodrošinot garantētās tiesības uz sevis neapsūdzēšanu.

/Persona C/ pirmstiesas procesā izmantoja savas tiesības un sniedza liecības. No lietas materiāliem arī redzams, ka viņam tika izsniegtas izdrukas par aizturētā tiesībām un pienākumiem (lietas 2.sējuma 9., 10.-11.lapa). Līdz ar to secināms, ka viņš tika informēts par apzināti nepatiesas liecības sniegšanas sekām. Tādējādi /Persona C/ bija brīdināts un būtu varējis paredzēt, ka apzināti nepatiesas liecības sniegšana var negatīvi ietekmēt sodu par viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu.

Vērtējot apsūdzētā pirmstiesas procesā sniegto liecību patiesumu, tiesa konstatē, ka daļa no viņa liecībām ir apzināti nepatiesas, proti, ka viņš /Datums/ no rīta un priekšpusdienā alkoholu nelietoja, ka pēc ceļu satiksmes negadījuma viņš paņēma mājās esošo degvīna pudeli un visu izdzēra. Minētais fakts ir pierādīts ar lietā konstatētajiem pierādījumiem. Apsūdzētā liecībā ir noliegti patiesie noziegumu izdarīšanas apstākļi, kas tieši attiecas uz lietu un kurām ir pierādīšanas nozīme. Savukārt pārējā daļā apsūdzētā liecības ir patiesas. Apsūdzības izsniegšanas gaitā un tiesā /Persona C/ piekrita apsūdzībā norādītajiem faktiskajiem apstākļiem un kvalifikācijai abu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, kā arī atzina savu vainu. Tādējādi tiesa atzīst, ka apsūdzētā rīcībā abos noziedzīgajos nodarījumos ir konstatējams Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 17.punktā minētais atbildību pastiprinošais apstāklis.

[4.7] Krimināllikuma 262.^{1}panta otrās daļas sankcija likuma redakcija, kas bija spēkā līdz 2022.gada 24.novembrim, paredzēja transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz laiku līdz septiņiem gadiem. Savukārt Krimināllikuma 262.^{1}panta otrās daļas sankcija tās aktuālajā redakcijā paredz transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz pieciem gadiem.

Atbilstoši Krimināllikuma 5.panta otrajai daļai likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai ir citādi labvēlīgs personai, ja vien attiecīgajā likumā nav noteikts citādi, ir atpakaļejošs spēks, proti, tas attiecas uz nodarījumiem, kas izdarīti pirms attiecīgā likuma spēkā stāšanās. Līdz ar to, nosakot papildsodu par Krimināllikuma 262.^{1}panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, tiesa ņem vērā, ka tas ilgums nevar pārsniegt piecus gadus.

Izvērtējot vispārīgos soda noteikšanas kritērijus un principus (izdarīto noziegumu smagums, raksturs, radītais kaitējums, apsūdzētā personība, tajā skaitā viņa veselības stāvoklis), kā arī ņemot vērā apsūdzētā atbildību ietekmējošos apstākļus, tiesa atzīst, ka brīvības atņemšanu par Krimināllikuma 262.panta ceturtajā daļā un 262.^{1}panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu apsūdzētajam jāpiespriež virs minimālām sankcijās paredzētajām robežām.

Tiesa uzskata, ka papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana – par Krimināllikuma 262.panta ceturtajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu apsūdzētajam jānosaka virs minimāla sankcijā paredzētā termiņa, bet par Krimināllikuma 262.^{1}panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu virs vidēja sankcijā paredzētā termiņā.

[4.8] Krimināllikuma pārejas noteikumu 34.punkts nosaka, ka šā likuma regulējums par soda noteikšanu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem un pēc vairākiem spriedumiem, kas bija spēkā līdz 2024. gada 31. decembrim, ir piemērojams attiecībā uz personām, kuras noziedzīgos nodarījumus izdarījušas līdz 2024. gada 31. decembrim. Līdz ar to galīgais sods par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem /Persona C/ nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, trešo un ceturto daļu (Krimināllikuma redakcija, kas bija spēkā līdz 2024.gada 31.decembrim), piemērojot piespriesto sodu daļēju saskaitīšanas principu.

[4.9] Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu soda termiņā ieskaitāms apsūdzētā aizturēšanā pavadītais laiks no 2022.gada 12.oktobra plkst.19.30 līdz 2022.gada 14.oktobrim, kas atbilst 2 brīvības atņemšanas dienām, kā arī apcietinājumā pavadītais laiks no 2022.gada 14.oktobra līdz 2022.gada 17.novembrim, kopā 1 mēnesi 5 dienas.

[4.10] /Persona C/ piemērotos drošības līdzekļus – aizliegums izbraukt no valsts, dzīvesvietas maiņas paziņošana un aizliegums vadīt jebkuras kategorijas transportlīdzekļus – jāatstāj līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai (lietas 2.sējuma 40.lapa).

[5] 2022.gada 13.oktobrī automašīna *VW SHARAN*, valsts reģistrācijas numurs /Reģistrācijas numurs A/, ar kuru tika izdarīti iztiesājamie noziedzīgie nodarījumi un kas pieder apsūdzētajam, tika izņemta un nodota glabāšanai Nodrošinājuma valsts aģentūrā. 2024.gada 16.februārī pieņemts lēmums par transportlīdzekļa *VW SHARAN*, valsts reģistrācijas numura zīme /Reģistrācijas numurs A/, iznīcināšanu (lietas 1.sējuma 24., 25., 72.lapa).

No Nodrošinājuma valsts aģentūras paziņojuma par lēmuma izpildi izriet, ka 2024.gada 8.aprīlī automašīna tika nodota realizācijas ieguvējam SIA "77" iznīcināšanai. Automašīnas realizācijas rezultātā ir iegūti naudas līdzekļi 50 EUR, kas glabājas deponēto līdzekļu kontā Valsts kasē. No izdevumu aprēķina Nr./numurs/ izriet, ka procesuālie izdevumi par automašīnas *VW SHARAN*, valsts reģistrācijas numura zīme /Reģistrācijas numurs A/, pārvietošanu glabāšanai un glabāšanu par laika periodu no 2022.gada 13.oktobra līdz 2024.gada 5.aprīlim ir 1986,33 EUR (lietas 2.sējuma 77., 78.lapa).

Izvērtējot jautājumu par procesuālo izdevumu piedziņu un rīcību ar transportlīdzekļa realizācijas rezultātā iegūtajiem naudas līdzekļiem, tiesa secina, ka noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas brīdī nepastāvēja tiesiskais regulējums, kas paredzētu ar noziedzīgu nodarījumu saistītas mantas vērtības piedziņu, ja šāda manta ir atsavināta, iznīcināta, noslēpta vai nomaskēta un to nav iespējams konfiscēt. Atbilstoši Krimināllikuma 70.^{14}panta otrajai daļai (likuma redakcija, kas bija spēkā noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas laikā) šāda iespēja bija attiecināma vienīgi uz noziedzīgi iegūto mantu. Līdz ar to tiesa uzskata, ka transportlīdzekļa realizācijas rezultātā iegūtie naudas līdzekļi nevar aizstāt transportlīdzekli (ar noziedzīgu nodarījumu saistīto mantu), ar kuru tika izdarīts noziedzīgs nodarījums pret satiksmes drošību alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē, un tikt pakļauti konfiskācijai atbilstoši Krimināllikuma 70.^{13}panta ceturtajai daļai (likuma redakcija, kas bija spēkā noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas laikā). Tāpēc tiesa uzskata, ka transportlīdzekļa realizācijas rezultātā iegūtie naudas līdzekļi 50 EUR apmērā novirzāmi procesuālo izdevumu segšanai par automašīnas *VW SHARAN*, valsts reģistrācijas numurs /Reģistrācijas numurs A/, pārvietošanu glabāšanai un glabāšanu. Savukārt pārējā procesuālo izdevumu daļa 1936,33 EUR apmērā, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 5.punktu, piedzenama no apsūdzētā, nosakot viņam termiņu procesuālo izdevumu labprātīgai atlīdzināšanai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[6] Divus CD-R diskus un vienu DVD-R disku, kas atzīstami par elektroniskajiem dokumentiem un glabājas krimināllietas materiālos, – jāatstāj glabāties lietas materiālos.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Krimināllikuma pārejas noteikumu 34.punktu, Kriminālprocesa likuma 499., 511., 512., 520., 527., 528., 529., 530.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/Persona C/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 262.panta ceturtajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (Krimināllikuma redakcija, kas bija spēkā līdz 2022.gada 24.novembrim) un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4 (četri) gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 6 (seši) gadiem.

/Persona C/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 262.[1]panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (Krimināllikuma redakcija, kas bija spēkā līdz 2022.gada 24.novembrim) un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 1 (viens) gadu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 (trīs) gadiem 6 (seši) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, otro un ceturto daļu (Krimināllikuma redakcija, kas bija spēkā līdz 2024.gada 31.decembrim) pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgo sodu /Persona C/ noteikt – brīvības atņemšana uz 4 (četri) gadiem 6 (seši) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 7 (septiņi) gadiem.

Brīvības atņemšanas soda termiņā /Persona C/ ieskaitīt aizturēšanā un apcietinājumā pavadīto laiku no 2022.gada 12.oktobra līdz 2022.gada 17.novembrim. Izciešamais sods ir brīvības atņemšanas 4 (četri) gadi 4 (četri) mēneši un 25 (divdesmit pieci) dienas.

/Persona C/ piemērotos drošības līdzekļus – aizliegums izbraukt no valsts, dzīvesvietas maiņas paziņošana un aizliegums vadīt jebkuras kategorijas transportlīdzekļus – atstāt līdz sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Piedzīt no /Persona C/ valsts labā procesuālos izdevumus 1936,33 EUR (tūkstoš deviņi simti trīsdesmit seši *euro* un 33 centi), kas radušies lietiskā pierādījuma pārvietošanas un glabāšanas rezultātā.

Procesuālie izdevumi iemaksājami Nodrošinājuma valsts aģentūras, reģistrācijas Nr.90009112024, Valsts kases norēķinu kontā LV86TREL2140651020000, bankas kods TRELLV22, maksājuma mērķis: procesuālie izdevumi krimināllietā Nr.11110027522, NVA lietas Nr.KL-11992, EKK 21490.

Naudas līdzekļus 50 EUR (piecdesmit *euro*), kas iegūti transportlīdzekļa *VW Sharan*, valsts reģistrācijas numurs /Reģistrācijas numurs A/, realizācijas rezultātā un glabājas deponēto līdzekļu kontā Valsts kasē, ieskaitīt Nodrošinājuma valsts aģentūras, reģistrācijas Nr.90009112024, Valsts kases norēķinu kontā LV86TREL2140651020000, bankas kods TRELLV22, maksājuma mērķis: procesuālie izdevumi krimināllietā Nr.11110027522, NVA lietas Nr.KL-11992, EKK 21490.

Noteikt /Persona C/ termiņu – 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas – procesuālo izdevumu labprātīgai atlīdzināšanai, nosakot par pienākumu iesniegt Latgales rajona tiesā dokumentu par procesuālo izdevumu atlīdzināšanu.

CD-R diskus (2 gab.) un DVD-R disku (1 gab.), kas glabājas krimināllietas materiālos un ir atzīstami par elektroniskajiem dokumentiem – atstāt glabāties krimināllietas materiālos.

Prokurors, apsūdzētais vai aizstāvis 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas var rakstveidā iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā pēc tam, kad beidzies termiņš lūguma iesniegšanai par pilna sprieduma sastādīšanu un lūgums nav iesniegts.

Pilnu spriedumu daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju, rīcību ar mantu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 darbdienu laikā no tā pieejamības dienas apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību vai protestu Latgales rajona tiesā.

Pilns spriedums pieejams Latgales rajona tiesas kancelejā no 2025.gada 19.marta.

Tiesnesis I.Dzindzuks